

3677 cippus PTOL., basis oblongo, stricto, tenui ac penitus deformi caractere exarata CAST. Tibure in Trivii area NICOD. Deinde fuit Romae in hortis Mediceis. Ibi se vidisse ante multos annos refert etiam MARINIVS. Nunc neque Romae in villa olim Medicea nec Florentiae in museo videtur extare.

SAVFEIAE ALEXANDRIAE
V · V · TIBVRTIVM
CAPLATORES TIBVRTES
MIRAE EIVS INNOCENTIAE
5 QVAM VIBAE DECREVERVNT POST
OBITVM POSVERVNT
L · D · S · C

Tibure descripsit solus Nicodemus p. 87 (inde Marzi II p. 188). Romae descriptam referunt Winghe Brux. 2, 1' = Ciacconius Raff. f. 138'; Sirmond ms. Paris. suppl. Lat. 1418, 82 (ab eodem Gruterus 1088, 3, ex quo Vulpi Lat. 10 p. 207 et Orelli 2229); Castellinius in addit. ms. ad Smetium bibl. Veron. f. 46'; Ptolemaeus sched. Senens. 1, 469; Seguiet Paris. f. 64; Lupi Vat. 9143 f. 30. Memorat de visu Marini Arv. p. 22 not. 39 et p. 210.

1 SAVFFEIAE Lupi. — ALEXANDRIAE Nic. — 3 GAPLATORES Winghe. — 5 VIBA pro VIBAE Grut. — DECREVERAT Winghe. Ciacc., DECREVERVNT Cast., DECREVERANT ceteri. — POST VOCABULUM ad v. 6 trahunt Winghe Ciacc. Grut. — 6 post OBITVM fuisse spatium vacuum indicant Nic. Cast. (qui verbum STATVAM erasum esse opinatur) Ptol. Lupi. — 7 L·D·C·C Winghe. Ciacc., F·D·S·C Ptol. — Seguietii exemplum non habui conlatum.

3678 in opere musivo (long. palm. 2 1/3 lat. palm. 3 1/2 MAR.). Tibure rep. mense Oct. 1754 in una cantina poco lungi dalla cattedrale GIORN., in una cantina della salita detta la forma CABR. In publico palatio DON. Extat in curia.

M · SCAVDIVS · C · F
C · MVNATIVS · T · F
AEDILES · AERE · MVLTATICO

Descripsi. *Giornale de' Letterati* 1755 p. 28; Donati 263, 4 ab Olivierio; Cabral et del Re app. p. 4; Marini ms. Vat. 9127 f. 256 et 259, ubi dicit descripsisse Regium (i. e. puto Faustus del Re); Sebastiani p. 187; St. Viola *giorn. arcad.* 105 (1845) p. 326; Canina *edifizi antichi di Roma* vol. V p. 122 not. 31.

3679 extra Tibur in templo S. Mariae de horto in sepulchro corroso SIED. Tibure extra portam collis in rotunda et vetusta aedicula ACC. Tibure in descensu montis in ipsa via PIGH. (Herc.). In via qua itur ad Tibur prope portam, in ianua vel porta cuiusdam vineae MET. Tibure nel muro de la vigna di Gio. Pavolo di Za(ccaria?) OTTOB. Nella diruta chiesa di S. Antonino MARZI p. 52; vedeasi nella chiesa disfatta di S. Antonino ID. p. 188. 210, iam desiderari satis clare indicans.

haec in latere cippi intuentibus dextro collocat
LIG.; 'ab uno latere' SIED.; 'in latere sinistro'
PIGH.; 'in tergo minusculis' MET.

C · SEXTILIVS
V · V · TIBVRTIVM
LIB · EPHEBVS
HERCVLANIVS
5 AVGVSTALIS
CVRATOR

QVOD · L · ALFENATIVS
III · K · SEPTEMBRES · F
COGNITA · PETITIONE
EI BASIM MARMO
5 HERCVLIS ET AVGVS
AVCTORITAS PER
CVM C SEXTILIVS SA
EPHEBVS NON HOD
EXORNATVRVS SET
10 THENSAVRO HERC
/AGERE GRATE · EXT
QVOQVE NOMINE S
INSCRIPTIONE · L
ACILIVS
15 QVE · EX
EQVI VE
ENSVE
VILLA ET
RIBENDO
20 ATTIVS

hic partem urcei
delineavit LIG.

Frontem una cum inscriptione lateris quattuor tantum auctores descripserunt, primus is cuius exemplum refert Sieder ms. f. 77 (inde Mur. 194, 1); deinde Metellus Vat. 6038 f. 145'; tertius Pighius, ex cuius schedis inscriptio lateris est in editione Gruteri altera (ad 315, 5), et cuius exemplum refert etiam Waelscapple f. 70' (in schedis ipsius Pighii nunc Berolinensibus non reperitur); denique Ligorius Taur. 20 f. 20'. Praeterea solam inscriptionem frontis habent Accursius ms. f. 9; Pighius Hercule. Prodic. p. 538; cod. Ottob. 2970 f. 18; Marzi II p. 52. 188. 210; Fabretti, qui videtur vidisse, 436, 25. Ex Pighii Hercule Schottus itinerar. Italiae p. 592; Grut. 315, 5; ex Schotto ut puto descriptam Muratorio (sched. XXI, 234) misit Phil. Camerini.

2 V · V · Lig. — TIBVRTIVM Fabr. — 3 EPHEBVS] C-PHOEBVS Marzi p. 188. 210. — 6 CVRATOR Sied. Acc. Met., CVRAT Lig. qui postea substituit litteras S·P·M·R., SVRVI·FR Ottob., SVPATER (litteris SV versui 5 tributis) Marzi p. 188. 210, om. Marzi p. 52, item omittunt sed lacuna indicata Pighius et Fabretti. — In inscriptione lateris Pighius apud Gruterum (non ap. Waelscaplium) versus continuat nec lacunas semper indicat. — 1 QVOD Met. Pigh., VOD Sied., VO·D Lig. — L·A·L·FENATIVS Met., L·ALFENATIVS Lig., L·ALPHENATIVS Sied., L·AL·FEC·NATIVS Pigh. — 2 III Sied., II Met. Pigh., om. Lig. — SEPTEMBRIS Lig., SEPTEBRES Sied. — F Sied., r/ Met., om. Pigh. Lig. — 3 PETITIO Pigh. — 4 ET Sied., EIS Pigh. — MARMORE Lig. — 5 AVGV Sied. — 6 PEREN Lig. — 7 VM Sied. Pigh. Lig., /M Met. — SACRVM Lig. — 8 PHEBVS Sied., ET·HEBVS Lig. — 9 EXORNATVRVS·SET Met., EXORNATVRVS·ET Pigh., EXORNATVS·SET Lig., EXORNATVS·S·ET Sied. — 10 HENESAVRO Sied., CLIENS·AVRO Lig. — HERC] HERI Pigh. ap. Waelsc., IERI Pigh. ap. Grut. — 11 E·AGERE Met., ..AGERE Lig., IACERE Sied., EXERE Pigh. — GRATE omnes. — EXT] EXT Sied., EX Met. Lig., VIX Pigh. — 12 NOMINE·S Lig., NOMINIS Sied., NOMINE Pigh., NOMEN Met. — 13 INSCRIPTIONE·L· Met., IN·SCRIPTIONE·L·ALF Lig., IN·SOREPTIONE·L Pigh., SVBSCRIPTIONELO Sied. — Tres vv. 14—16 in duos contrahit Sieder. — 14 HAC·AELIVS Lig., ACILIVS reliqui. — 15 seq. om. Pigh. — QVE·EX Met., ..VE·EX Lig., VEEX Sied. — 16 EQVI] EQVT Sied., IQVI Met., QVI Lig. — VE Met. Lig., VB Sied. — 17 ENSVE Sied., NSA·PE Lig., ..S·X·S·E Met. — 18 VILLA Met., AVILLA Sied., INILLA Lig. — ET Sied. Met., E Lig. — 19 RIBENDO Met. Lig., ARPENDO Sied. — 20 ATTIVS Sied. Lig., ATEIVS (litterae E superscripta T) Met.

XXX. TIBVR (p. 365).

ad p. 372. Mauri Sarti monachi Camaldulensis, cuius apographa inscriptionum Tiburtinarum non noveram nisi per Marinium et Sanclementium (cf. ad n. 3613), schedae autographae extant in bibliotheca Berolinensi (lib. pict. A 61t). Insunt inscriptiones n. 3544. 3557. 3558. 3572. 3596. 3613. 3635. 3686. 3713. 3734. 3793. 4076 pleraeque descriptae a Sarto in aedibus Boschi.

ad n. 3572. Extabat cum vidit Maurus Sarti (cf. supra), 'in vinea Benedicti Boschi ad 4 mil. pass. infra Tibur versus agrum Romanum citra Anienem'.

ad n. 3581. Integram exhibet E. Q. Viscontius cod. Par. 9697 f. 157a: FORTVNAE AVGVSTAE | SEX · AVFIDIANVS · SEX · F · ARN | CELER · PRAEF · FABRVM | III VIR AEDILIS · III · VIR | IVR · DIC · III · QVINQ | QVAESTOR · III cet. Abrasum esse versum post primum Viscontius non adnotavit; videturque Amatius in ea re erravisse. Ceterum cum Viscontius exhibeat sine ulla loci indicatione, valde dubitare coepi, num verum sit quod Amatius perhibuit de origine Tiburtina. Tribus Arniensis magis videtur indicare unam ex civitatibus Etruriae suburbanae.

ad n. 3645. Maurus Sarti vidit Romae 'apud Blasii [?] lapidicidam' (una cum urbanis vol. VI, 678. 9010 al.).

ad n. 3664. V. 4 pro EX · EXSEDRAM SCRIBE ET · EXSEDRAM.

ad n. 3679. Iidem quattuorviri nominantur in inscriptione recens reperta n. 4256, unde apparet L. Alfenatio cognomen fuisse Prisco.

ad n. 3683. Edidit etiam Aug. v. Kotzebue *Erinnerungen von einer Reise nach Rom* vol. III (1805) p. 94 negligenter descriptam; v. 2 fin. habet ME (pro MI); reliquos eius errores enumerare nil attinet.

ad n. 3692. Consules sunt anni p. C. 143 (non 124).

ad n. 3793. Etiam Maurus Sarti in schedis Berol. v. 4 exhibet SECVRITA sine lacunae nota, item vv. 4—5 AE contignatas, v. 5 fin. SEVI.

4234—4267 anno 1886 et ineunte anno 1887 repertus est inter rudera dicta vulgo villae Maecenatis, effossionibus, institutis a sociis appellatis *delle forze idrauliche*, ingens numerus inscriptionum publice a Tiburtinis positarum (item inscriptionis olim notae n. 4235 fragmentum novum). Edidit eas Gatti in actis Fiorellii *notizie degli scavi* 1887 p. 28—33. Praeterea de eisdem effossionibus egit Borsarius *notizie* l. c. p. 25 seq. — Ea quae supra p. 366 seq. de re publica Tiburtinorum exposui, novis his inscriptionibus repertis confirmantur in universum; novum est collegium aediuorum Herculis memoratum in inscriptione n. 4257.

4234 parvus cippus marmoreus.

M · CAERELLIVS
IAZEMIS · Q · Q ·
PISTORVM · III ·
ET · PERP · ET ·
urceus 5 CODICARIVS · ITEM patera
MERCATOR
FRUMENTARIVS
INVICTO
HERCVLI
10 EX VOTO · D · D ·

Descripsit Gatti. *Notizie degli scavi* 1887 p. 150.

Homo Ostiensis, ut apparet ex honoribus, quos sibi adscribi voluit (alterum M. Caerellium Ostiensem habemus n. 70) Herculi Tiburtino

votum solvit. — 2 Iazemis cognomen oriundum ut videtur ex Syria; Iazemus aliquis est, ut monuit Gattius, huius Corp. vol. VI n. 6476. — 4 vide ne punctum inter PERP et ET sit delendum.

4235

liberalitates · PVL
imp. caes. I · RAIANI · HADRIANI augusti pont. max
trib. pot. X · COS · III · P · P · IMP · II
ergo A · PROVINCIAM HISPANIAM BAETICAM
III · ID · AVG · Q · A · QUILIO NIGRO M · REBILO APRONIANO · COS · IN · A a. 117
III · K · IAN · I · TULLIO LUPERCO P · CALPURNIO · ATILIANO · COS a. 135

Fragmentum maius a me ipso descriptum qui ediderint vide supra n. 3577. Minus nuper repertum descripsit Gatti ediditque *notizie degli scavi* 1887 p. 32 p.

Agitur, ut dixi ad n. 3577, de liberalitatibus ab Hadriano imperatore in provinciam Hispaniam Baeticam, ex qua ipse oriundus, conlatis, verum non solum ab eo anno, sed inde ab eo ipso die quo imperium susceperat — diem enim III iduum Augustarum natalem imperii celebrari voluit Hadrianus (vita c. 4) — usque ad diem IIII vel XIII kalendarum Ianuariarum (d. 29 vel 19 Dec.) anni 135, quo die hic titulus scriptus esse potest; vicesimam enim tribuniciam potestatem Hadrianus iniiit non kalendis Ianuariis anni 136, sed die IIII id. Decembres anni praecedentis (cf. Mommsen *Staatsrecht* 2 p. 777). — 1 fin. praeter supplementum quod sponte se praebet *pub[lice]* vel *pub[licae]* cogitari potest etiam de *pue[r]is puellisque*, ut significetur institutio alimentaria.

4236 fragmentum cippi.

caesar

Descripsit Gatti ediditque *notizie degli scavi* 1887 p. 32 s.

4237 basis marmorea.

IV · ACILIO · IV · F · GAL ·
GLABRIONI
CN · CORNELIO · SEVERO
COS ·

5 PONTIFICI · III · VIR · A · A · A · F · F ·
VI · VIR · TVRM · EQVIT · ROMAN ·
TRIB · MIL · LEG · XV · APOLLINARIS
SALIO · COLLINO · LEG · PROV ·
CRETAE · CYRENAR · LEG · PROV ·
10 AFRICAE · QVAEST · IMP · CAESAR
T · AELI HADRIANI ANTONINI · AVG · PI
pr AETORI · LEG · ASIAE · S · P · Q · TIBVRS
pad ONO · MVNICIPI Q · Q · DESIGNATO

Recognovit Gatti. Ad ectypum missum a Bulgarinio edita est *Notizie degli scavi* 1886 p. 277. Misit etiam Rossius.

Est consul ordinarius a. 152 cuius plenum nomen et honores hic primum titulus patefecit. Filius sine dubio consulis ordinarii a. 124. Ceterum idem occurrit in inscriptione supra edita n. 2484 cf. add. p. 492.